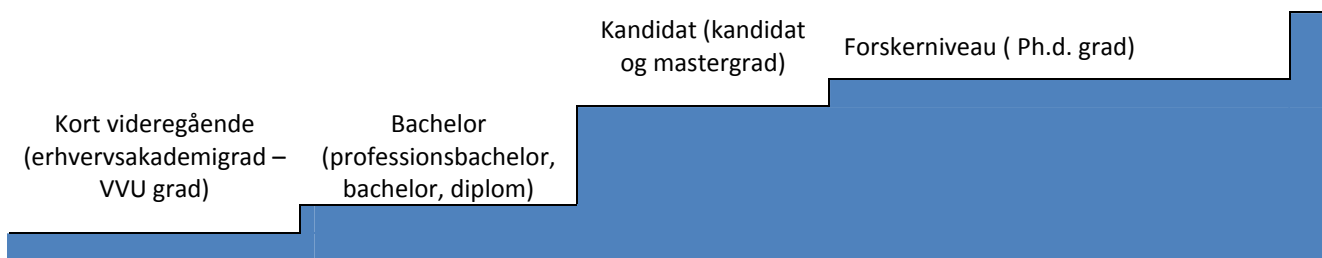

Sundhedsplejerskernes mulighed for efteruddannelse / videreuddannelse

Temaet i dette nummer af Sundhedsplejersken er efteruddannelse og videreuddannelse. Denne artikel er derfor ment som en lille appetitvækker til at orientere sig vedr. supplerende uddannelse. Der gives et lille indblik i forskellige muligheder for efter- og videreuddannelse for sundhedsplejersker indenfor åben uddannelse og i det ordinære uddannelsessystem. Artiklen vil kort beskrive de forskellige typer af grader og niveauer, der udbydes indenfor uddannelsessystemet, adgangskrav og mulige fremtidige jobfunktioner.

Figuren illustrerer kvalifikationsrammer samt niveauer i uddannelsessystemet. Jo højere trin, des mere viden, færdigheder og kompetencer (kilde: Ny dansk kvalifikationsramme for videregående uddannelse, Maj 2007, www.us.uvm.dk)

Bachelorniveau; Professionsbachelor, bachelor og diplomgrad

Eksempel på professionsbachelor: Sygeplejerskeuddannelsen

Diplomuddannelse

Diplomuddannelser udbydes under lov om åben uddannelse på CVU'er er landet over. CVU står for Centre for Videregående Uddannelser, og her udbydes både grunduddannelser (professionsbachelor) og efter- og videreuddannelser (kortere efteruddannelser, kurser og lign. & forskellige former for diplomuddannelser). En diplomuddannelse er således en videreuddannelsesmulighed for sundhedsplejersker, på niveau med mellemlange videregående uddannelser. Der skelnes mellem sundheds diplom (SD), pædagogisk diplom (PD), ledelses diplom (LD), tværfaglige diplom (TD) mm.

Diplomuddannelsen er modulopbygget, hvilket betyder, at den består af ét grundmodul, som knytter sig til den linie, man har valgt, og forskellige moduler, der kan vælges efter interesse. Diplomuddannelsen er normeret til 1 år på fuld tid, men foregår oftest over to år deltidsstudie, svarende til 60 ETCS point. Uddannelsen kan strække sig over flere år, men skal være afsluttet i løbet af 6 år. Der er udbydes flere relevante diplomuddannelser for sundhedsplejersker, bl.a. Diplom i Sundheds fag. På engelsk Diploma of Health, kost, ernæring og sundhed, sundhedsfaglig diplomuddannelse, sundhedsfremme og forebyggelse, sundhedsformidling etc. En diplomuddannelse er opdelt i moduler – det giver dig mulighed for at skræddersy dit eget uddannelsesforløb. Der er også mulighed for at mixe visse sundhedsfaglige- og visse pædagogiske moduler. Endelig kan man tage ét eller flere moduler, hvis det passer til interesse og arbejdsituation. Vær opmærksom på, at udbuddet varierer fra region til region

Adgangskrav og økonomi

Optagelse på diplomstudie kræver, bacheloruddannelse, professionsuddannelse eller anden relevant kort eller mellemlang videregående uddannelse samt to års relevant erhvervs erfaring efter den adgangsgivende uddannelse.

Der kan søges dispensation, såfremt man har tilsvarende uddannelsesmæssige og/ eller jobmæssige forudsætninger. Der er mulighed for at søge Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU), hvis du læser på fuld tid.

Hvad kan man bruge en diplomuddannelse til?

De sundhedsfaglige diplomuddannelser henvender sig til ansatte i sundhedssektoren, der ønsker at fordybe sig indenfor et sundhedsfagligt område.

Målet er, at diplomstuderende kan bruge deres uddannelse på arbejdspladsen, til nye redskaber og perspektiver, at få et bedre og mere interessant arbejdsliv og til at kvalificere den professionelle praksis. Diplomuddannelser er formelt kompetencegivende uddannelser på bachelorniveau, der bygger oven på professionsuddannelsen og erhvervs erfaring. Det særlige ved en diplomuddannelse er samspillet mellem praksiserfaring og ny teoretisk fordybelse. Arbejdslivets praksis er omdrejningspunkt. Der arbejdes med konkrete problemstillinger fra arbejdslivet. Teorier, modeller og begreber vurderes ud fra egen erfaring og viden. På den måde adskiller diplomuddannelsen sig fra master- og kandidatstudier, hvor teori spiller en større rolle. Uddannelsen kan derfor bl.a. bruges til at dygtiggøre sig indenfor eget arbejdsområde – eller som afsæt for yderligere videreuddannelse.

Sundhedsplejerskeuddannelsen

Sundhedsplejerskeuddannelsen (Diploma as health visitor) er i skrivende stund stadig defineret som en videreuddannelse og svarer til diplomuddannelse på fuld tid og giver 60 ECTS point. Uddannelsen hører under det ordinære uddannelsessystem. Økonomisk er der mulighed for S.U

Kandidatniveau; Master og kandidat

Masteruddannelse

En master er en videregående uddannelse på et universitet og er, for de flestes vedkommende, normeret til 2 års deltidsstudie. En master giver 60 – 120 ECTS point. Adgangskrav til uddannelsen er en relevant bachelor- eller kandidatuddannelse, eller en relevant mellemlang videregående uddannelse evt. + supplerings. Desuden mindst 2-3 års relevant erhvervs erfaring. Der kan også være krav om specialiserede kundskaber, fx inden for sprog eller IT. Der kan søges dispensation fra uddannelseskravet, hvis der er anden relevant baggrund.

Varighed & form

Uddannelserne svarer til 1 eller 1½ års fuldtidsstudier. Masteruddannelser er oftest tilrettelagt på deltid, over 2 eller 3 år - eller kan følges på enkeltfag over max. 6 år. De fleste studier består af en kombination af seminarer og selvstudier med elektronisk kontakt til undervisere og medstuderende.

Hvad kan man bruge en masteruddannelse til?

Der udbydes mere end 100 forskellige masteruddannelser, indenfor forskellige felter. Heraf er rigtig mange relevante for sundhedsplejersker, eksempler er forskellige master indenfor sygepleje, sundhed og medicin, kultur og samfund, antropologi, pædagogik, læreprocesser. En masteruddannelse vil give ny viden og nye kompetencer på højt niveau, idet niveauet på en masteruddannelse svarer til kandidatniveau, dvs. at arbejde akademisk (analytisk, kritisk, reflektivt). Der læres bl.a. at anvende forskningsmetoder til udvikling af klinisk, ledelsesmæssig eller pædagogisk praksis, at søge og tilegne sig international litteratur. Herunder at prioritere, kombinere og få overblik over viden, at

kombinere viden med praksis og se sammenhænge mellem teorier, begreber og det praktiske virkefelt og at se sammenhænge mellem værdivalg, begrundelser og handlinger. En del masteruddannelser har et ledelsesaspekt indbygget for at kunne kvalificere den studerende til nye jobfunktioner, og som udgangspunkt må en master betragtes som et led i deres erhvervskarriere, ikke mindst fordi mastergraden er internationalt anerkendt og udbydes overalt i verden.

Masteruddannelsen kvalificerer til opgaver indenfor eksempelvis udarbejdelse af planer indenfor sygehusvæsen, primær sundhedstjeneste mm. Ledelse, evaluering og supervision, undervisning på sygeplejerske-, ergo-, og fysioterapiskoler, konsulentfunktion, leder i centraladministration, amt eller kommune, leder i sundhedsordninger, internationalt sundhedsarbejde m.m.

Økonomi og uddannelsessteder

Der er deltagerbetaling med priser fra ca. 20.000 kr. til 200.000 kr. Dertil kommer udgifter til undervisningsmateriale og evt. seminarophold og studierejser. Der kan søges SVU (Voksen uddannelsesstøtte) som erstatning for tabt lønindtægt. Vær opmærksom på, at der kan læses Master of Public Health (mph) i Gøteborg. Her er uddannelsen gratis, der må dog påregnes rejse og opholdsudgifter. Masteruddannelsen udbydes, som nævnt, på universiteter landet over. Derudover udbydes en international masteruddannelse, master of health science via Viborg Sygeplejeskole (VIA university college)

Kandidatuddannelse

Kandidatuddannelsen er en 2-årig teoretisk videreuddannelse, der udbydes på universiteterne og på nogle højskoler, afhængigt af hvilken type af kandidatuddannelse, der ønskes at studere. Kandidatuddannelsen giver en akademisk baggrund for at arbejde med bl.a. ledelse, uddannelse, forskning, analyser, evaluering og udvikling på et videnskabsteoretisk og metodisk grundlag, således der opnås kompetencer til udførelse af undersøgelses-, evaluerings- og udviklingsarbejde bl.a. inden for syge- sundhedsplejen og andre tilsvarende professioner. Studiet er et fuldtidsstudie??(kan tages under åben uddannelse på deltid) på universitetet og giver 120 ECTS point. Kandidatuddannelsen kan, i lighed med diplom og masteruddannelsen, kombineres på forskellige måder. Der er mulighed for en 1 faglig kandidatuddannelse, hvor man vælger et centralt fag, på en særlig tilrettelagt kandidatuddannelse. Eller der kan vælges en 2 faglig kandidatuddannelse, hvor man fortsætter med et centralt fag og et tilvalgsfag. Visse kandidatuddannelse - under åben uddannelse - bygger videre på en professionsbachelor og er oftest et deltidstudie.

Hvad kan man bruge en kandidatuddannelse til?

Uddannelsen giver studerende med en mellemlang videregående uddannelse videnskabelige og metodiske færdigheder inden for sundhedsvidenskabem???. For at blive optaget på uddannelsen kandidat i sygepleje kræves enten en professionsbachelor i sygepleje eller en grunduddannelse i sygepleje efterfulgt af en 1-årig suppleringsuddannelse i sygepleje.

Uddannelsen giver kompetence til at varetage forsknings-, udviklings- og undervisningsopgaver i den offentlige og private sektor. Studiet giver jobmuligheder inden for bl.a. uddannelse, ledelse og forskning i forbindelse med sundhedspleje. Man kan undervise på sygeplejerskeuddannelser eller søge lederjob på hospitaler, i hjemmeplejen eller andre steder, hvor sygeplejersker eller sundhedsplejersker arbejder. Se også "masteruddannelser og muligheder". Af sundhedsplejefaglig relevans er f.eks. en sundhedsfaglig kandidatuddannelse, cand.cur. Kandidatuddannelse i socialt arbejde, kandidat i kultur og formidling, kandidat i læring og forandringsprocesser, cand. Scient.san., blot for at nævne nogle få.

Økonomi

Der er (ingen)evt. deltagerbetaling, og der er mulighed for søge S.U????, hvis uddannelsen er et fuldtidsstudie.

Forskerniveau

Ph.d.

Ph.d. er en lang videregående uddannelse og en akademisk forskeruddannelse, der normalt er et 3-årigt heltidsstudium. Som forskerstuderende skal man være tilknyttet et universitet, anden højere uddannelsesinstitution eller sektorforskningsinstitution, f.eks. socialforskningsinstituttet. Det er endvidere en mulighed at være tilknyttet en privat virksomhed (erhvervs-ph.d.). Ph.d. er en akademisk grad, der i Danmark tildeles efter en akademisk forskeruddannelse og et vellykket forsvar af en ph.d.-afhandling (på typisk 200-300 sider).

Optagelseskrav på studiet er en kandidatgrad. Med en gennemført forskeruddannelse kan du søge ansættelse ved universiteter og sektorforskningsinstitutioner. Inden for nogle fag er der tradition for at kvalificere sig yderligere ved at skrive en **doktordisputats** og derved opnå en doktorgrad. Det er dog ikke alle, der tager en forskeruddannelse, der ender med at blive aktive forskere. Uddannelsen giver mange andre karrieremuligheder, alt efter hvad man har forsket i. Der er endvidere mulighed for ansættelse som forsker i private virksomheder såvel i udlandet som i Danmark. De fleste forskerstillinger er forskerstillinger med undervisningspligt.

Økonomi

Stipendium eller overenskomstmæssig ansættelse

Sundhedsplejersker, der ikke er bacheloruddannet – hvad er mulighederne for videreuddannelse?

For sundhedsplejersker, der gerne vil videreuddanne sig (men ikke opfylder adgangskrav til dette??), er diplomuddannelserne særlige interessante, da de er kompetencegivende til videreuddannelse. Som nævnt tidligere, kan man nu shoppe rundt i diplomuddannelsen, finde dét der er særligt interessante ift. faglig og personlig interesse, fysisk placering, studieform og fremtidige kompetencer. Kompetencer, som enten kan anvendes direkte i forhold til faglig udvikling som sundhedsplejerske og karrieremulighed videre frem; og som kvalificerer én til at komme ind på en højere uddannelse. Kontakt de konkrete CVU centre for nærmere personlig studievejledning.

Læs mere:

Uddannelsesguiden; www.ug.dk

Offentlig uddannelse for voksne: www.vidar.dk

Overblik over sundhedsfaglige diplomuddannelser: findes på de enkelte CVU'er landet over. Søg på CVU eller professionshøjskoler. Pr. 1/1 2008 samles CVU'er i større professionshøjskoler

Læs om kvalifikationsramme for videregående uddannelse. Her kan du læse om viden, færdighed og kompetencer indenfor de forskellige uddannelser. <http://us.uvm.dk/videre/internationalt/documents/QF-rapport.pdf>

Master i Göteborg: www.nhv.se

International master, Master of Health science: www.viborg-sygeplejeskole.dk